

Arts visuals: novetats legislatives i irrupció de la tecnologia digital

Barcelona, 21 de juny de 2023

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

Comparativa de xifres de recaptació

Entitat	Recaptació	Ingressos per gestió	Ratio
SGAE (2022)	348.900.000 €	32.600.000 €	9,34%
AISGE (2022)	37.270.850,04 €	6.324.582 €	16,97%
AIE (2022)	38.305.074,00 €	3.305.763,00 €	8,63%
EGEDA	Sense dades	Sense dades	Sense dades
VEGAP (2021)	7.758.619,00 €	1.779.202,00 €	22,93%

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

7 d'octubre de 2016, petició del Grup Parlamentari Confederal d'Unidos-Podemos-En Comú Podem-En Marea per a la creació d'una Subcomissió per a la elaboració de l'Estatut de l'Artista.

Informe de la Subcomisión para la elaboración de un estatuto del artista: 7 de juny de 2018

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

Anàlisi dels compareixents i documents presentats

Total: 32

Relacionats amb el món de les arts visuals: 2

- Unión de Artistas Audiovisuales (avui Unión AC)
- APIM (Asociación Profesional de Ilustradores de Madrid)

Relacionats amb els món de l'escena i del cine: 16

- Unión de Actores y actrices
- Técnicos Audiovisuales Cinematográficos del Estado Español
- Asociación de Artistas Plàstica de Escena...

VEGAP no hi figura

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

Mateix anàlisi per les “36 Propostes per a la millora de la condició professional en el món de la cultura” (juny de 2014)

Total associacions consultades: 19

Total arts visuals, sumant-hi il·lustradors i fotògrafs: 4

Total escèniques i audiovisuals: 10

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

Normativa aprovada a partir de l'informe

- Reial Decret 5/2022, de 22 de març

por el que se adapta el régimen de la relación laboral de carácter especial de las personas dedicadas a las actividades artísticas, así como a las actividades técnicas y auxiliares necesarias para su desarrollo, y se mejoran las condiciones laborales del sector.

- Reial Decret 1/2023, de 10 de gener

de medidas urgentes en materia de incentivos a la contratación laboral y mejora de la protección social de las personas artistas.

- Reial Decret 31/2023, de 24 de gener

por el que se modifica el Reglamento del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas, aprobado por el Real Decreto 439/2007, de 30 de marzo, para dar cumplimiento a las medidas contenidas en el Estatuto del Artista en materia de retenciones.

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

Normativa aprovada a partir de l'informe

- Reial Decret 5/2022, de 22 de març

Art. 1: Àmbit d'aplicació

Reial Decret 1435/1985, de 1 de agosto

regula la relació especial de treball de los **artistas en espectáculos públicos**

desarrolladas directamente ante el público o destinadas a la grabación de cualquier tipo para su difusión entre el mismo,

cualquier local destinado habitual o accidentalmente a espectáculos públicos, o a actuaciones de tipo artístico o de exhibición

Reial Decret 5/2022, de 22 de març

Se entiende por relación especial de trabajo de las **personas artistas que desarrollan su actividad en las artes escénicas, audiovisuales y musicales, así como** de las personas que realizan **actividades técnicas o auxiliares necesarias para el desarrollo de dicha actividad.**

Se entenderán incluidas en el ámbito de aplicación de esta norma, entre otras, las personas que desarrollan actividades artísticas, sean dramáticas, de doblaje, coreográfica, ...

A los efectos de este real decreto se entiende por personal técnico y auxiliar el que presta servicios vinculados directamente a la actividad artística y que resulten imprescindibles para su ejecución, tales como ...

Quedan incluidas en el ámbito de aplicación del presente real decreto todas las relaciones establecidas para las distintas fases de la ejecución de actividades artísticas, técnicas y auxiliares en los términos descritos en los apartados anteriores,

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

Millores que tenen com a destinataris els artistes visuals:

- “Grup 869: Altres professionals relacionats amb les activitats artístiques i culturals no classificades a la secció tercera.” Treu a aquests professionals de la classificació amb consultors, p.e.
- La major part dels artistes visuals segueixen inclosos a l'epígraf 861: “Pintors, Escultors, Ceramistes, Artesans, Gravadors i artistes similars” que pertany a la secció 2: “Activitats professionals” i no a la secció 3: “Activitats artístiques”
- Reducció de la retenció del 15% al 7% per autònoms donats d'alta al 861 (i altres), sempre que el treballador hagi tingut uns ingressos bruts l'any anterior inferiors a 15.000€, aquests ingressos no suposin més del 75% de la suma dels ingressos totals (rendiments d'activitats econòmiques més rendiments del treball per compte aliè, si n'hi hagués) i el treballador comuniqui al pagador (client) el compliment d'aquests requisits.

Estatut de l'Artista: El artista visual no tiene quien le escriba

Millores que tenen com a destinataris els artistes visuals:

- En la mateixa línia, encara que amb menor incidència per la infreqüència de la contractació, es redueix la retenció del 15% al 2% per a artistes contractats sota la relació laboral especial del RD 1435/1985 en contractes de durada inferior a un any.
- Compatibilitat de l'activitat artística amb la pensió de jubilació que entra en vigor l'1 de abril. En el decret aprovat (1/2023) queda clara la compatibilitat de la pensió de jubilació amb l'activitat artística en general, no només amb el cobrament de drets d'autor.
- Cotització especial per a artistes autònoms els rendiments nets anuals dels quals no superin els 3.000 euros, que podran pagar una quota reduïda de 161 euros al mes, encara que amb una base de cotització força més baixa (526,14 euros al mes el 2023) i cotitzant menys a efectes de prestacions. Aquesta mesura també entra en vigor a partir de l'1 d'abril i l'aplicació l'ha de sol·licitar el treballador.

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

- DIRECTIVA (UE) 2019/790 DEL PARLAMENT EUROPEU I DEL CONSELL de 17 d'abril de 2019 sobre els drets d'autor i drets afins al mercat únic digital i per la qual es modifiquen les Directives 96/9/CE i 2001/29/ CE (DAMUD)
- Reial decret llei 24/2021, de 2 de novembre, de transposició de directives de la Unió Europea [...] exercici de drets d'autor i drets afins aplicables a determinades transmissions en línia i a les retransmissions de programes de ràdio i televisió [...].

Llibre IV, arts. 65 a 80. Libro IV, arts. 65 a 80.

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

Contingut	DIRECTIVA (UE) 2019/790	Real Decreto-ley 24/2021
Conservació Patrimoni Cultural	Cdo. (5) (26-27) Art. 6	Art. 69
Obres d'art en domini públic	Cdo. (53) Art. 14	Art. 72
Obres fora del circuit comercial	Cdo. (3) (30-43) Art. 8	Art. 71
Límit del Pastitxe	Cdo. (70) Art. 17.7	Art. 70

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

Conservació del patrimoni cultural

“Institució responsable del patrimoni cultural”: una biblioteca o un museu accessibles al públic, un arxiu o una institució responsable del patrimoni cinematogràfic o sonor. També s'entenen compresos, entre d'altres, biblioteques nacionals i arxius nacionals i, pel que fa als arxius i les biblioteques accessibles al públic, els centres d'ensenyament, els organismes de recerca i els organismes de radiodifusió del sector públic.

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

Obres d'art en domini públic

Quan hagin expirat els drets d'explotació d'una obra d'art visual, qualsevol material resultant d'un acte de reproducció d'aquesta obra no estarà subjecte a drets de propietat intel·lectual, llevat que el material resultant d'aquest acte de reproducció sigui original en la mesura que sigui una creació intel·lectual del seu autor.

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

Obres fora del circuit comercial

Obra o prestació, que es trobi de manera permanent en la col·lecció de la institució, de la que es pot presumir de bona fe que

- no està a disposició del públic a través dels canals habituals.
- després d'haver fet una esforç raonable per determinar si està a disposició del públic.

Obres fora del circuit comercial

En què està pensant?

- *col·leccions d'obres o altres prestacions que estan fora del circuit comercial, a les quals s'afegeix el volum d'obres i altres prestacions incloses en projectes de digitalització a gran escala (30)*
- *antiguitat de les obres o altres prestacions, al seu limitat valor comercial o al fet que mai no van estar destinades a usos comercials o mai es van explotar comercialment (30)*

Exemple: <https://www.europeana.eu/es>

Pastitxe

No precisa la autorización del autor o del titular de derechos la transformación de una obra divulgada que consista en tomar determinados elementos característicos de la obra de un artista y combinarlos, de forma que den la impresión de ser una creación independiente, siempre que no implique riesgo de confusión con las obras o prestaciones originales ni se infiera un daño a la obra original o a su autor. Este límite será también aplicable a usos diferentes de los digitales.

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

Exemples

Footloose, dancing in the movies

<https://www.youtube.com/watch?v=7Zm041xSpco>

Estampa / The process of seeing (minut 0:35 a 1:41)

<https://www.youtube.com/watch?v=7Zm041xSpco>

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

**“Scorched Heart” Daniel
Conway 2013**

**“The Unknowable” Martin
Eder 2018**

Darreres modificacions legislatives en matèria de propietat Intel·lectual

Control implacable

Los herederos de Hergé obligan a cerrar una exposición inspirada en Tintín en Barcelona

- El artista Nacho Simal clausura su muestra de la galería Cromo tras las advertencias de los servicios jurídicos de la fundación Moulinsart, que gestiona los derechos de las obras del dibujante belga

El artista Nacho Simal en la galería Cromo, días antes de cerrar la exposición. / FERRAN SENDRA

5 minutos

Un artículo de

Anna Abella

Por qué confiar en El Periódico

16 de noviembre del 2021. Actualizada 17 de noviembre del 2021 a las 01:13

Con los **inflexibles gestores de los derechos de la obra de Hergé**, y en especial de **Tintín**, ha topado **Nacho Simal**. Cofundador en 2008 de la revista 'La Cruda', de arte, dibujo y cómic contemporáneo, este artista nacido en Zaragoza en 1974 y formado en Bellas Artes en Barcelona, inauguraba el pasado 8 de octubre, en la galería Cromo, en la Riera de Sant